...కొనుటకై చేత బడు కృషి నిమహాదా ... వరకైనను నకుటకు సందేహము లేదు.

...జవ బాహుబల్యము కల్పించి, చెమటయూ... ఫలింపచేసినది, జమీందారనియో, ...గాస్వామి అనియో, ఒకవ్యక్తి పాలువకొక... హరాత్తుగా సిబ్బందితో వచ్చి, కృషీ... ...నిలోని దరిద్రనారాయణునికి గంజి... ...మైన యుంచక, వాని కష్టసుఖముల... ...చారించక, వానికృషి కెట్టితోడ్పాటుగాని ...త్సాహముగాని నొసంగక, వాని కష్ట... ...ఫలమును గ్రద్దవలె తన్నుకొనిపోయి, ...లలో పిచ్చి విడిగా భోగములకై ఖ... ...ములకై, వ్రతిష్టకై, ఖర్చుపరచు రో... ...పోయిననని నవము తెలుసుకొనవ... ఇందువలన ఆ బీద కృషికునిలోని ...సోహం" అముష్మికముగా తృణీకరింప ...న్నాడు. అహికముగా ఆ కృషీవ... తిండి లేకపోవుటవలనను మానసిక... ...ము లేకపోవుటవలనను, శారీరక, ...క వటుత్వములు లేక జాతికి ...సిన పదార్థములను తృప్తి చేయజా... ...న్నారు. ప్రకృతి దత్తమైన ద్రవ్య..., శక్తులను, అవకాశములను పూర్ణ... ...గమునకు తెచ్చుటకు సమర్థుల... ...న్నారు. అందువలన జాతీయ, ...జాతీయ, విశ్వకళ్యాణములకు అవరో... కల్గుచున్నది. కాన నేడు భూసమి... మూలముగా రయత్వారీ ఉద్యమ... జమీందారీ రయితుల సంఘోద్య... ...కార్మికోద్యము. మన్నగు ఉ... ప్రచారకుల దరుచు యథాశక్తిగా ...ర్థిక స్వాతంత్య్రసిద్ధి" అను మహాదా... ...యొక్క వెలుగుచుగూర్చియే మం... ...ర్చుచున్నారు. ఈవిశాలతత్వమును ...కము విధిగా తెలిసికొని స్వల్ప పరిమితి ...తనువుల నేయ ద్యమమందు వినియో... ...ను ధన్యులమే.

...నేడు జమీందారీ రయితు అన్నివిధ... దైన్యతలలోనున్న మాటకు రెండవ... ...యము లేదు. జమీందారీ రయితు ...దైన్యతలవగా దేశములోని 23 వ్యవసాయకులలో ...జనుల దై...న్యతయని మనము మరువరాదు. దీనిని బాపుట జనగా జాతియొక్క దైన్యతను బాపుటయే కాన నేడు భారతదేశమును మానవసంఘమును, విశ్వమును ప్రేమించు ప్రతివ్యక్తియుందును—రయితు, భూస్వామి, జమీందారు, సర్కారు, అను భేదము లేక కలదు. ఇట్టి ఉన్నతసందేశముతో తమ పత్రిక వెలువడినదని నమ్ముచున్నాను. తమ పత్రికయొక్క ఉత్తమసందేశము ప్రధాన వ్యాసమున సువ్యక్తము చేయబడినది.

దేశపు బహుళ సంఖ్యాకులైన వ్యవసాయకుల, క్రమేణ దుర్భరమగుచున్న ప్రస్తుత కష్ట జీవనము చక్కబడవలెనన్న మూడు సంస్కరణములు వెంటనే జరుగవలెను. (1) ప్రతివ్యవసాయక కుటుంబము నకును, 5 ఎకరములు తక్కువగాని కమత ముండవలెను. (2) పెట్టుబడి, నవీన వ్యవసాయ పద్ధతుల జ్ఞానము సుకరముగ వారికి లభించవలెను. (3) భూమిపైన యుండు పన్ను లు వ్యవసాయకుని ఆర్థికసమర్థత (Ability to pay) ను బట్టి యేర్పడవలెను. ఈ సూత్రము లకులోబడి రయిత్వారీ గ్రామములలోని సెటిల్‌మెంటు విధానము, జమీందారులకు వర్తించు, పర్మనెంటుసెటల్‌మెంటువిధానము యెస్టేటులాండుచట్టము, సహకారసంఘచట్టము, బోర్డుస్టాండిగు ఆర్డర్లు, భూములక్రమణచట్టము, మున్నగునవి సంస్కరించుట నూతన చట్టముల నిర్మించుట జరుగవలెను. ప్రభుత్వము, జమీందార్లు తమ బాధ్యతను గుర్తెరుంగవలెను.

ప్రస్తుతము యెస్టేటు ల్యాండు చట్ట సవరణకై ఆంధ్ర జమీందారీ రయితులసంఘమును, తన జిల్లాసంఘమువంటి సంస్థల ద్వార తీవ్రాందోళనము పూనుకొనమన్నది. ఇట్టి తరుణములో, నవ్యభావముల కుదయకాలమైన నేడు; కష్ట పరంపరలలో చిక్కుకొని వాని నివారణోపాయము మాటయటుండి: వానిని పరికించుటకుకూడ శక్తి లేని సంస్యమైన స్వార్థ సంకులమైనట్టి సంఘధర్మము వలచనైనట్టి వ్యవసాయకులయిన నీ జమీందారీ రయితుసంఘము నేము ...కొనుచున్నాము... బయల్వెడలిన మీ పత్రికకు సాఫల్యవాదములు. మీరావత్రిక కాపుపత్రిక దిగ్విజయముతో వర్ధిల్లుగాక యని సంఘ స్వరూపుడైన భగవానుని ప్రార్థించుచున్నాను.

కోవూరు తాలూకా బోర్డు.

(నెల్లూరుజిల్లాబోర్డుప్రసిడెంటుగారికి కావలి తాలూకా బోర్డు యెన్నిక సభ్యుడు గొట్టిగుండాల బాలకృష్ణారెడ్డిగారు వ్రాసిన లేఖ.)

అయ్యా,

తాము నూతనముగా యేర్పరచబడు కోవూరు తాలూకాబోర్డునకు సభ్యునిగా నియమించ దల్చుకున్నందుకు తమకెంతయు కృతజ్ఞుడను. పూర్వపు కావలి తాలూకాబోర్డు నందు కోవూరు తాలూకానుండి యెన్నుకొనబడిన యెన్నిక సభ్యులన్నూ, నియమిత సభ్యులన్నూ, యుండిరి, వీరినటుల నేయుంచి మిగిలిన ఆయిదు స్థానములకును యీనూతనబోర్డునందు భర్తీచేయుట క్రమమైయుండెను. అట్లుగాక పూర్వపుకావలి తాలూకా బోర్డునందు సభ్యులుగానున్న యిరువురు నియమిత సభ్యులను తొలగించి వారిస్థానములను వేరువారలని యామకము చేసి భర్తీచేయుంచుటచూడ ప్రతికూలురను తొలగించుట అనుకూలురను చేర్చుకొనుటయను పరిస్థితి న్యాయములను మాత్రమే పోషించునట్లు తెలియుచున్నది. యింతు జనసమూదరణీయములను నీవి నియమములు రెవ్వరు గాహపించుటలేదు. తొలిగి సభ్యుల పాత చర్యమును నాక కారణముగా దప్పించినకారణముకై తమనియామకమంగీకరించజాలమని తెలుపుటకు గోరెదను.

గొ బాలకృష్ణారెడ్డి.

—o—

రహస్యగ్రంధములు

దాంపత్య రహస్యములు	1—0—0
శయ్యాగృహ రహస్యములు	1—0—0
సంతాన నిరోధము	2—0—0
స్త్రీ పురుష ప్రేమరహస్యములు	1—0—0
పతీపురుష రహస్యములు	1—4—0
పడకటింటిముచ్చటలు	0—8—0
ప్రేమలేఖలు	1—0—0
ముద్దుల మర్మము	1—0—0
వశీకరణ తంత్రము	2—0—0
వర్తక మర్మములు	1—0—0

:—పోస్టేజి ప్రత్యేకము. మావద్ద కేటలాగు ఉచితము.

పుస్తకాలు అందు కో

1/4 పార్థసారధినాయుడు లేన్, ట్రిప్లికేన్ మదరాసు.

"జమీందారి రైతు"

—:o:—

ఇది పదునాలుగు జిల్లాల యందలి రైతులకు ఉపయోగపడు వారపత్రిక గాన మీ ప్రకటనలు యీపత్రికయందుచేసిన గొప్పలాభములు బొందగలరు. (ఇందు రైతుల హక్కు బాధ్యతలు వ్యవసాయము, విద్య, ఆర్థికపరిస్థితులు వాని అభివృద్ధికి వలయు మార్గములు మున్నగు విషయములను గూర్చి చర్చించబడును. సంవత్సర చందా రు. 4 లు.)

—: ప్రకటన రేట్లు :—

పూర్తి పేజీ 1 సంవత్సరమునకు రు 360.
,, 6 మాసములకు రు 200.
,, 3 మాసములకు రు 110.
,, ఒకదఫా ప్రకటించుటకు రు 10.

ఒకకాలము 1 సంవత్సరమునకు రు 130.
,, 6 మాసములకు రు 70. } సగముకాలమునకు సగము రేటు.
,, 3 మాసములకు రు 40.
,, ఒకదఫా ప్రకటించుటకు రు 3—8—0.

ఒక కాలములో 5 అంగుళములకు యెక్కువగా నుండి నెలరోజులు ప్రకటించు నెడల దఫా 1-కి ... ... అం. 1-కి రు 0—4—6.

ఒకదఫా ప్రకటించుటకు మాత్రం ... ... అం. 1-కి రు 0—6—0.

5 అంగుళాలకు తక్కువ యున్నయెడల ... అం. 1-కి రు 0—5—0.

ఒకదఫా ప్రకటించుటకుమాత్రము... ... అం. 1-కి రు 0—7—0.

కోర్టుల మలాకా ప్రకటనలు:— 1 కాలములో 5 అంగుళాలకు 1 దఫాకు రు 4—0—0.
ఇంతకు హెచ్చునెడల పైన చూపా ప్రకారము వే ర్వే మొత్తం.

ఆఖరు పేజీ— పూర్తిపేజీకి:— 1 సంవత్సరమునకు రు 400.
6 మాసములకు రు 220.
3 మాసములకు రు 120.
దఫా 1 కి రు 12.

షరా:— దీర్ఘకాలపు ప్రకటనలకు ప్రత్యేక సౌకర్యములు కలుగజేయబడును.

వివరములకు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

మేనేజరు,
"జమీందారి రైతు"
నెల్లూరు.

సంపాదకుడు ప్రకాశకుడు, నెల్లూరు వెంకటస్వామినాయుడు. సింహపురి ముద్రాక్షరశాలలో ముద్రి[illegible]

నెల్లూరు రయితు సంఘము.

—::—

ఈ జిల్లాలో ప్రతి తాలూకాలోను డివిజనులోను తాలూకా కమిటీల యేర్పాటు కావలసినట్లు తీర్మానింపబడిన ప్రకారము యిప్పటికి (15—3—50) గూడూరు, రాపూరు, కోవూరు తాలూకాలలోను ముత్తుకూరు డివిజనులోను తాలూకా కమిటీలు యేర్పాట్లు కాబడి యున్నవి. ప్రతికమిటీయును కార్యనిర్వాహక వర్గము వారు యెన్నుకోబడియున్నారు. రివిన్యూ డిస్ట్రిక్టు కౌంటింగు ముగ్గురేసి సభ్యులు ప్రతికాలోని కార్యనిర్వాహకసభ్యులు యెన్నుకొనబడినారు. కోవూరు తాలూకా చాలా గొప్పతాలూకా అయినందున కార్యాలయము యిందుకోట్లనుంచి అయిదుగురిని యెన్నుకొనియున్నారు. కోటగ్రామ కాపురస్తులయిన శ్రీయుత పెళ్లేటి వీరరాఘవరెడ్డిగారు గూడూరు తాలూకా కమిటీ ప్రెసిడెంటుగాను పొదలకూరుగ్రామ కాపురస్తులయిన వెన్నా రామిరెడ్డిగారు రాపూరు తాలూకా ప్రెసిడెంటుగాను, ముత్తుకూరు గ్రామకాపురస్థులయిన శ్రీయుత ఈదూరు రామచంద్రారెడ్డిగారు, ముత్తుకూరు డివిజను కమిటీ ప్రెసిడెంటుగాను, శ్రీయుత కె. వెంకటరమణారెడ్డిగారు (బి.ఎ.బి.ఎల్.) గారు కోవూరుతాలూకా కమిటీ ప్రెసిడెంటుగానున్నూ, యెన్నుకొనబడినారు. ఇంకను ఆత్మకూరు, కందుకూరు, కనిగిరి, ఉదయగిరి తాలూకాలలోనున్నూ పొదిలి, దర్శి డివిజనులలోనున్న తాలూకా సంఘములు యేర్పాట్లు కావలసియున్నది. వాట్లను యేర్పాట్లుచేయుటకు సబ్ కమిటీ వారిని జిల్లాకమిటీవారు యేర్పాటు చేసియున్నారు. ఈ మార్చి నెలాఖరులోపల యీసంఘములు యేర్పాటు కాగలవు.

ప్రతితాలూకా డివిజను కమిటీవారును వారివారి గ్రామములయందైతేనేమి, వారి తాలూకాలలోనైతేనేమి రయితులు యనుభవించు కష్టములను కనుగొని వాటిని జిల్లాకమిటీవారికి తెలుపవలయును. తాలూకా కమిటీలు పలుమారు తమతాలూకాలోని గ్రామములయందు పర్యటనము చేసి సభలుపెట్టి రయితులందరికిని యిట్టి సంఘములవలన గలుగు మేలును తెలియచేయవలయును. నెలకు వకదఫాయైనను గ్రామమందుండువారందరును సభచేరి వారిగ్రామమునందుండు యిబ్బందులను తాలూకా కమిటీవారికి తెలుపవలయును. ప్రభుత్వమువారివలనను, వారి యుద్యోగుల వల్లను తదితరులవల్లను కలుగచేయబడు యిబ్బందులను చక్కగా తెలుసుకొని వాట్లను జిల్లాకాంగ్రెసువారికి తెలుపుట మంచిది. అతిశయోక్తులు లేక యెంతమట్టుకు వాస్తవమో, అంతమాత్రము తెలుపుట యవశ్యము. పరీక్షించినను నిరూపించుటకు వీలగు వాస్తవములను తెలుపవలయునేగాని పుకారామీదను ఆధారపడి యుండు మాటలను గమనింపకూడదు. అన్నితాలూకా కమిటీవారును వారితాలూకాలో రయితులసహాయములకై పలువిధ ప్రయత్నములుచేసి వారికి అన్నివిధాలను సహాయము చేయుటకు పూనుకొనవలయును. కేవలము ఉపన్యాసములతో సంతృప్తిపడుట కాక కార్యభాగమునందు దృష్టియుంచి పరోపకార రూపముతో పనులు నెరవేర్చవలయును. అట్లుచేసిననేగాని ఈసంఘములకు గౌరవముకలిగి వాటి ప్రాముఖ్యతకు నిలువయుండదు. ఈవిషయము అందరుగమనించెదరుగాక.

కె. వి. రాఘవచార్యులు,
సంయుక్త.కార్యదర్శి.

—:o:—

తిక్కన జయంతి మహోత్సవము.

—o—

నెల్లూరు ప్రోగ్రెసివ్ యూనియన్ వారియాజమాన్యమున శుక్లసంవత్సర శ్రీతిక్కనజయంతి మహోత్సవము గతశనివారము 22 వతేదీన వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాల భవనములో జయప్రదముగా జరుపబడెను. పలువురు ప్రముఖులు సభకు విచ్చేసిరి. శ్రీశ్రీ రాజా పానగల్లు పార్థసారథి రాయణింగారు బహద్దరువారు అగ్రపీఠమలంకరించి తిక్కన స్వభావము, జీవితము, గుణశీలములు, భావనాశక్తి, రసాభ్యుచిత శైలి మున్నగు విషయములను గూర్చి తేనెలొలుకు చిలిపిలి పలుకుల ముచ్చటించి శ్రోతలవీనులకు విందొనర్చిరి. అంతట అనంతపురము కాలేజి ప్రొఫెసరు డాక్టరు చిలుకూరి నారాయణరావు ఎం. ఎ. పి. హెచ్. డి. గారు "తిక్కన కవితాశిల్పము" గూర్చి సుమారొకటిన్నర గంటసేపు గంభీరోపన్యాస మొసంగిరి. తిక్కనకావ్య కళావ్యష్టిని, స్వతంత్రశక్తిని జాతీయతను, గద్యపద్యరచనా వైదగ్ధ్యమును ప్రత్యేకముగ నుగ్గడించుటయేగాక, వారు గాఢపరిశ్రమచే సేకరించిన యపూర్వవిషయములను, ఛందోవ్యాకరణ భాషాదులను సంబంధించిన వానిని పెక్కింటిని దెలిపి సహృదయుల మెప్పువడసిరి. అంతట వ్యాసరచన పోటీ పరీక్షలయందు ప్రథమ స్థానమునొందిన శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారికి కేసరి స్వర్ణపతకమును, శ్రీయుత నాళము హేమచంద్రరావుగారికి కీ॥ శే॥ రేబాల సుందరరామరెడ్డిగారి స్మరణ చిహ్నముగా వారివెంటనే వారి పుత్రరత్నము మ॥రా॥రా॥శ్రీ రేబాల పట్టాభిరామిరెడ్డిగారొసంగిన స్వర్ణపదకము బహు[illegible]గా దెలపబడెను.

శ్రీయుత నాళము హేమచంద్రరావుగారు రాజమహేంద్రపురవాసులు, తిక్కన జయంత్యుత్సవమున బాల్గొనవలయునను కుతూహలముతో నిచ్చటికివచ్చియుండిరి. కార్యదర్శి శ్రీయుత జి.వి. సుబ్బరామయ్య యం. ఎ. గారి వందన సమర్పణముతో కార్యక్రమము సమాప్తినొందెను. అగ్రాసనాధిపతులు శ్రీశ్రీ పానుగల్లు రాజాగారు సభాకార్యము ముగిసిన వెనుకయే బది రూప్యములను యూనియనుకు గుప్తముగా విరాళమొసంగి నిజౌదార్యముచే గృహీతల నానందమగ్నులం గావించిరి. సింహపురివాసుల గర్వమునకు కారణమైన తిక్కనకవి బ్రహ్మనామము చిరస్మరణీయమగుటంజేసి, యీ జయంతి యున్ముందును ఇతోధిక వైభవముతో జరుపబడుచుండునుగాక.

విలేఖరి.

—o—

ఎప్పుడు శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభించుట.

—o—

అహమదాబాదు కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ వారును, అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారును సమావేశ మయినారు. „గాంధిగారు శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభించువరకును, దేశమంతట ప్రారంభించమని ఆజ్ఞాపించు వరకును, ఎవ్వరును శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభింప రాదనియు, శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభించు లోపల గాంధిమహాత్ముని అరెస్టుచేసినచో, ఆయా రాష్ట్రములవారికి అధికార ముండునని యు తీర్మానించినారట".

◆ ◆ ◆

ఆంధ్రదేశంలో సత్యాగ్రహము.

—:o:—

గాంధి మహాత్ముని అరెస్టుచేసిన యెడలగాని, లేక యాలోపల ఆజ్ఞఅయిన గాని ఆంధ్రదేశంలో ఒకేదఫా సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడునని కొండా వెంకయ్య పంతులుగారు బొంబాయిలో ...నారు.

* * *

... బాలుని సాహసము.

—:o:—

పద్మానది యందుబడి కొట్టుకొని పోవుచుండిన ఒక పెద్దమనిషిని 12 యేండ్ల ప్రాయము గల బాలుడు రక్షించగలిగెను. ఆ బాలునికి మానవసంరక్షక సంఘమువారు బహుమతి నొసంగిరి.

—:o:—

సత్యాగ్రహమే శరణ్యము:

—:o:—

ప్రజల యాశయముల నించుకేనియు ప్రభుత్వము లెక్కసేసియుండని కారణమున ప్రజలు విసిగియున్నారనియు యింక సత్యాగ్రహమే శరణ్య మనియు అందునకు ప్రజలందరును సంసిద్ధులు కావలెననియు బెస్పెయిల్ తాలూకా భూమి సభ వారు ప్రచురించియున్నారు.

—o—

సంస్థానములు.

ఇవి మనదేశములో 563 ఉన్నవి. విస్తీర్ణము హిందూదేశములో మూ... భాగము వీనిలో రెండుతరగతులు. మొదటి తరగతి 118. వీరి గౌరవార్థము ... గులు పేల్చబడును. తక్కినవారికి హక్కు లేదు.

వీరి అధికారములలో చాలా తారతమ్యములున్నవి. కొందరికి మరణ... విధించుట కధికారమున్నది. కొందరికి కొద్దిఅధికారములు మాత్రమే ఉన్నవి. కొం... అవతలేవు ఇంగ్లండుకంటె హిందూదేశమునంతయు దాదాపు ఆక్రమించుకొని ... తో సహా కలిగియున్న హైదరాబాదు మొదలు, కేవలము 3000 కంటె తక్కువ ప్రజల... గి ఏ అధికారములు లేని సంస్థానములుగలవు.

ఈభేదములనన్నిటిని మరాజ్యాంగములో పూర్తిస్వాతంత్ర్యముగలవారినివేరుచేసి ... న్నవారిరాజ్యములన్నిటిని అక్కడక్కడ ఒకటిగాచేర్పుటమంచిదనియు, హిందేశరాజ్య... నిర్మింప బడబోవుకాలము అవసరమగునని యు గుర్తింపబడెను. ఈసంస్థాన... 638138 చదరపుమైళ్లుఆక్రమించుకొని యున్నవి జనసంఖ్య షుమారు 68,65... అనగా హిందూదేశ జనాభాలోఅయిదవ వంతు గోట్లు బ్రిటిషువారు రెండింతలు ... వసూలగు రెవిన్యూ షుమారు రు483,000,000

ఈసంస్థానాధీశులు ఆదాయములో ఎంతభాగము ఎట్లుఎట్లుఖర్చుఅగుచు... ఈక్రిదిజూపబడినది. ఈపట్టికలో ముఖ్యములగు కొన్నిసంస్థానములు మాత్రమే ... న్నవి. వీనిలోనవియుతేముకొన్నిలో లెక్కలు ఖచ్చితముగాకలేనందునఈఅంకెలుఉజ్జా... వుమొత్తమని మాత్రమే గ్రహింపవలయును.

వరుమానములో.

సంస్థానము పేరు.	మనిషి 1కి పన్ను.	స్వంతానికి గ నినగరికి గాసినాటికి ఎంతఖర్చు అగుచున్నది	విద్యకు మనిషి 1కి ఎంతఖర్చు గుచున్నది.	ఆరోగ్యం వైద్యము వైద్యశాలలకు మనిషి 1కి ఎంతఖర్చు అగునది.	నూటి... లేమం... పు కొ...
హైదరాబాద్.	6 12 0	10	0 8 0	0 3 0	5
బరోడా.	10 2 0	10	1 11 6	0 5 0	7
మైసూరు.	5 6 0	7	1 5 6	0 4 0	7
తిరువాన్కూరు.	5 6 0	52	1 0 0	0 3 0	10
కాశ్మీరు.	5 6 0	20	0 6 0	0 3 0	2
బికనీరు.	15 0 0	20	0 5 0	0 4 0	3
ఇండూరు.	12 4 0	17	0 7 0	0 2 0	3
ఆల్వార్	10 2 0	25	0 3 0	0 1 0	2
పాటియాలా	10 2 0	25	0 3 0	0 2 0	2
నవనగరు.	20 4 0	45	0 6 0	0 3 0	2
భోపాల్.	12 0 0	8	0 6 0	0 4 0	3
భావనగర్.	13 8 0	10	1 0 0	0 4 0	4
కపుర్తాలా	10 2 0	25	0 7 0	0 3 0	3
కచ్చి	20 4 0	25	0 2 0	0 1 0	1
జయపూర్.	6 12 0	10	0 3 0	0 3 0	3

వ. రా:— ఆరోగ్యము, విద్య, వీనిలో పెన్షను ఒకటిగాగా లెఖవేయబడి... కాబట్టి అందులో కొంతతగ్గవలెను.

ఈవిధముగు లెఖలు మనరాజధానిలోని జమీందారీలనుగూర్చి ఎవరయిన ... వహించి తయారుచేసినయెడల ఉపయోగముండగలదు. (జ-రై...

[వ]రి చేలకు ఎరువులు.

దక్షిణ హిందూ దేశము[లో] ... సాగుచేసే యు విధముగెక్కువ పయిర్లు వరి కాను. కాబట్టి, అట్టి భూములకు ఎరువువే యు పద్ధతులలో కూడ భేదములున్నవి.

వరి నాటుటకు ముందుగా దుక్కి చేయుటవల్ల, నేలబురద గాను, మెత్త గాను చేయబడును. సర్కారు శేరీలలో పరీక్ష చేయగా పశువుల పెంట చేపల యెరువు గానుగ పిండి, పచ్చి ఆకు యెరువు మొదలగు యెరువులలో విశేషముగా అంగ సంబంధమయిన వస్తువులు వుండుట చేత యివి వరి పయిరుకు తగినవని కనిపెట్ట బడినవి. అంగ సంబంధ మయిన (1)వస్తువులు విశేషముగాగల ఈ యెరువులు భూమిలో కల్లి పెట అయి, దుక్కి చేయుట వల్ల కలుగు [లా]భము విడిచివేయును.

మరియు, యీ భూములలో పయి[రు] పెరుగు కాలమంతయంతటను నీరు నిలిచి యుండుట వల్ల భూమిలోనికి గాలి పోరనే రదు. ఈ కారణము చేత మాగాణిభూములలో ఎరువులు కుళ్ళుటకున్న మెట్టనేలలో ఎరువులు కుళ్ళుటకున్న, సంపూర్ణ భేదము కలదు. ఈ భేదము విశేషముగా ఎరువులలో నుండు ఉప్పు వాయువును (2) సంబంధించి యుండును. ఈ వుప్పు వాయువు మారి మొక్క[ల]కు ఆహారమవును. కావున తగిన యెరువులు వేయని యెడల ఈ విలువైన వస్తువును యెక్కువ నష్టము కలుగ గలదు. ఇట్లు నష్టము అవునను విషయము సూరేకారం (పెట్లుప్పు) మొదలైన ఎరువులు వేసినపు డు స్పష్టమగుచున్నది. వీ[ని]లోనుండు వుప్పు వాయువు మారి సత్వములలో లాభముకలు గ చేయుటకే గాలిలో కలిసిపోవును. ఇంతే గాక భూమిలో నిలువకుండా నీటిలో కరిగి పోవు ఎరువు ... [illegible]

వరి ధాన్యపు జాతులో చేసినది గనుక బూడిద—ధాన్యమునకు (3)భాస్వ రము (4) విశేషముగా కోరును. దక్షిణ హిందూస్థానములోని భూములలో చాలా మట్టుకుపై కెక్కుకొవలసినంత బూడిద భాగము వున్నది. భాస్వరము మాత్రము తక్కువగా నుండుటవల్ల పయిర్లకు కావలసినమట్టుకు దీనిని చేర్చవలెను. ముఖ్యముగా అవసరమయినచోట్ల తప్ప బూడిదభాగపు ఎరువులనుపయోగించుటవల్ల, పంటతగ్గిపోవు అపాయముకూడా కలదని పరీక్షల వల్ల కనిపెట్ట బడియున్నది:—

ఉప్పు వాయువున్ను, భాస్వరమున్ను, విస్తారముగా అంగసంబంధమయిన వస్తువులుగల ఎరువులున్ను, వరికి ముఖ్యమయినవని సంక్షేపముగా చెప్పవచ్చును. పరీక్షచేసి అవసరమని కనిపెట్టబడినప్పుడు మాత్రము బూడిదభాగముగల ఎరువులను వేయవలెను:—పెట్లుప్పు మోస్తరు ఎరువులను యెన్నడు వేయకూడదు:—

దక్షిణ హిందూ దేశములో దొరుకు ఎరువులను చూడగా చేపలయెరువు, పశువులగిత్తము (పెంట) గానుగపిండి, జాతులు, పయి అంశములన్నిటిని పూర్తిగా సమ కూర్చును గనుక, నమ్మకముగా వుపయోగించవచ్చును. పచ్చిఆకులు సులభముగానున్న, చవకగానున్న, విస్తారముగా దొరకినచోట్లెల్ల వరికి యెక్కువగా వుపయోగించుట బహుమంచిది. వీలయినచోట్ల పచ్చిఆకు ఎరువుకుగాను చాలామంచిది. పయిర్లను పెంచి నేలలో దున్నివేయుట బహుశ్రేష్టము—జీలగ, జనుము, వెంపలి పెసర మొదలయిన పయిర్లు గానిలోనుండు వుప్పువాయువును సంగ్రహించు శక్తియున్నది. గనుక, యీ పయిర్లను పచ్చి ఆకులు ఎరువులుగా ఉపయోగించినఎడల, తరువాత వేయబోవు (pantalaku) సత్వ[ము]ను లాభముకలుగచేయును. రసాయను శాస్త్రములలోని వుప్పువాయువు ... అణాలు లేక 81 ...

కాని, పచ్చిఆకు ఎరువు ... సాగుబడిఖర్చుతప్ప వేరే ... దీనిలో వప్పును 1కి 1 అణాక ... కాదు.

సామాన్యముగా ... పశువులగెత్తము, పచ్చిఆకు ఎ[రువు] భాస్వరము కలిగిన ఎరువుల ... చవలసిన అవసరము బహు ... పచ్చి ఆకు ఎరువులలోనున్న ... సమయములయందు గానుగపిం[డి] భాస్వరముకల ఎరువులను ... ఎక్కువ లాభము కలుగుచున్నది. [శ్రా]వణకములో పూరవేసినట్టికాని, ... వేయునట్టికాని యెముకలపొడి ... సాయమునకు అనుకూలముకాదు. మాగాణి భూములలో త్వరగా శీఘ్రకాలములో పంటలకు అహా[రముగా] వుపయోగపడును.

—○—

వెంకటగిరి జమీందారీ తా[లూకా]

అక్రమము.

—

వెంకటగిరి సంస్థానము యిలా[కా] పోలూరు తాలూకాలో చేరిన ... పాళెము గ్రామ కాపురస్థుడు వెమర్తి ... రవడు అనువాడు సదరు తాలూకాల చేరిన అయ్యపాళెం అడవిలో అనుమా[నము] ఆకుకై 26—1—30 తేదివ 20 ... పులకు పర్మిటు పొంది సదరు అడవిలో అనుసుమకి ఆకును కోయుచుండెను, అంత[లో] ట సదరు తాలూకా తహసీలుదారు తన అనుచరులతో అమార్గమున పోవుచుండి ఆకు కోయు వారిని దుర్మార్గముగా తిట్టి కోయుచూ యుండిన కత్తులనున్ను ... సిన 45 మోపులను పట్టు పరుచుకొని ... నిమ్మ గ్రామకరణము సాక్షిగాను చేసి ...

ఒప్పుకొనలేదు. పిదప
లకున్నూ అనాది ఆచార
...కి తీరువ తీసుకొని కవ్లుల
...సుమని ఆకుల మోపులను
...ల చేయుమని అడుగగా అట్లు
...ప్పుకొనక మొదిమిది సేట్లు తీరువ
నిర్బంధ పరచెను. అమాయకు
...ను చేయునది ఏమియు లేక
...ములగు యీపూరు మద్దు రెడ్డి
...వ్వుకొనగా వారు తహశీలుదా
8 సేట్లు వసూలు చేయుటకు
...లేదనిన్నీ పద్ధతి ప్రకారము 2 సే
...మే తీసికొనవలసినదనిన్నీ చెప్పిరి
మద్దు రెడ్డి గారి సిఫార్సు చేత
సేట్లు మాత్రము తోసివేసి నా
...సేట్లు తీరువ యిచ్చివేసి కుదల చేయిం
... సమయమునకు మద్దు రెడ్డిగారు
...ని వెడల తహశీలుదారు గారు ?
వద్ద 8 సేట్లు తప్పక నిర్బంధముగా
... చేసియే యుందును. వీరు ప్రస్థ
... ఆచారములను నేల గలిపి వీరి
...రము న్యాయమో అన్యాయ
...కుట ఆశ్చర్యమయినది.

ఒక విలేఖరి

—:o:—

...సాల ఉద్యమము.

—o—

దాని మహాదాదర్శము.

శ్రీ. ... మండేశ్వరశర్మగారు,
కార్యదర్శి.
...ంధ్ర జమీందారీ రైతుల సంఘము.

...యా,

"జమీందారీ రయితు" పత్రికయొక్క
...సంచిక నా చేతులోనికి నేడేవచ్చినది.
... గా చదివితిని.

...ము మానవసంఘము యుగసంధి
...ందున్నదనుట నిస్సంశయము. ఇట్టి తరు
... తిలకించగల్గిన వారదృష్టవంతులు.
... నీయుగసంధిని దివ్యమైన నూతనయు
...యముగా పరిణమింప చేయుటకై
...జల్పుచున్న ... శ్రమములు ధన్యము
లు. సమర్థతా సమర్థతలతో గాని, జయాప
జయములతో గాని సంబంధము లేదు. కర్మ
యంతే మన కధికారము, ఫలము నందు
న్నరూపుడైన సద్విలాసంమునది. "సో
హం" అను జ్ఞానము మనలో నేడుణాడుం
మదయమైనదో, ఏప్పుడైతే ఆత్మ, "ఘటా
కాశము" "పటాకాశము" వలె నామరూపా
త్మకమైన ఉపాధిమాత్ర భేదముగలదనియు,
"సర్వవిశ్వరూపమైన పరంజ్యోతి"(జ్ఞానజ్యోతి)
ఒక్కటేననియు "స్వయంప్రభ" యనియు నమ్మి
...మో, అప్పుడే నీవ్యక్తిగతమైన "అహం"
సర్వ విశ్వమును తనయందిమిడ్చికొనుటకు
యత్నించుచు విశాలత నొందుచున్నది.
ఆ విశాలత నొందుక్రమము సర్వతోముఖ
ముగానున్నప్పుడు అట్టి మనుజుడు సంపూర్ణ
సత్యమును చూడగల్గి, మానవసంఘముయొ
క్క ఆర్థిక రాజకీయ సాంఘికాది సర్వ
వికాసములను సమదృష్టితో చూడగల్గు
చున్నాడు. ఈ విశాలతను సర్వతోముఖ
ముగా గల్గియుండని వ్యక్తి యేక దేశసత్య
మును మాత్రము చూడగల్గి తన్నిధికై
మాత్రము కడంగుచున్నాడు. కాని మొగ్గ
లోని రేకులన్నియు వికసించినగాని పుష్ప
ముకాజాలదు. ఈ రహస్యమును తెలిసికొ
నినప్పుడు కొందరు ప్రసిద్ధసంఘ సంస్కర్త
లు రాజకీయ పరివర్తన మనియేల కంప
మొందెదరో, సంపూర్ణ స్వరాజ్యమున
కై తమ సర్వస్వము నర్పింపనున్నవారు
కూడ దేశపు ఆర్థిక సాన్యరణమునిన నేం
నంగీకరించరో బోధపడును. వీరి మనము
లందు సంపూర్ణ సత్యము, కొన్ని దశ
ములమాత్రము రేఖలెత్తి మాకరెముగా
నున్నవి. "సోహం" యొక్క సంపూర్ణ
వికాసముగలవ్యక్తి మానవజీవితముయొక్క
సర్వతోముఖ వికాసమునే కోరును.

నేను మన రయితు యుద్యమముయొ
క్క ఆదర్శమేమి? పరమసత్యమైనట్టియు,
ప్రాచీన ఋషులచే మనుష్య సాధ్యముగ
చేయబడినట్టియు, శంకరాదులచే నిరది
కరింపబడినట్టియు, "అద్వైతసిద్ధి" యొక్క
జ్యోతిచే జాతియొక్క ఆర్థిక జీవిత...
పునీతముచేయుట. అనగా అ...
"అద్వైతసిద్ధి" ...న్నింటి ...మే మన
గమ్యమని స్పష్టపరచుటకు సంకోచించను.
ఇది చిరకాలములో సిద్ధింపవచ్చును లేక
అచిరములో సిద్ధింపవచ్చును. క్రమక్రమ
సిద్ధింపవచ్చును. ఒక్కొ మారుగ సిద్ధింపవ
చ్చును. అది భగవదాయత్తము. మొద్ద
డైతే జీవేశ్వరుల కభేదమని తెలుసుకొంటి
మో, జీవులకు భేదము భావింపము
టిమో, జమీందారు, భూస్వామి, రయితు
పాలేరు, మాహుకారు, కూలి, అను నామ
రూపములు, ధర్మ విభజనము కొరకేర్పడి
నవిగాని వాస్తవములుకావు. కాని తమః
ప్రధాన ప్రకృతినుండి వచ్చి నీజగత్తునకు
నామరూపములులేనిది స్థితిలేదు. ప్రజము
నకొయుటకు ప్రజమే సమర్థ..., ఈ
నామరూప పరంపరలలో ఒక జ్యోతియే
నేకధారగా వెలుగుచున్నదనియు. ఈ నా
మరూపాత్మకమైన వ్యక్తి ధర్మ ...
మూలముగా సమష్టి ధర్మము సిద్ధించునని
యు, అప్పుడు ఈ నామరూపములు నా...
యణ స్వరూపమైన సంఘముయొక్క ...
సమునకు ఇష్టి వలె ప్రతిఘటింపచక ...
ముండును. ఈ తత్వముపై నేటి ...
సంఘములు నిర్మింపబడి యుండకపోవుటవ
లన, నామరూపములు వ్యక్తులందును ప్రభు
త్వములందును నిరంకుశ ప్రాబల్యమును
అధిక్యభావములకును దురాశలకును కారణ
ములైనవి. సృష్టిలోని చరాచరాత్మకమైన
ప్రతివ్యక్తి విశ్వవికాసమునకై ఒక ధ...
మును గల్గియున్నది. నామరూపములు, ...
ధర్మవిభాగమున కేర్పడిన, సాధనములు. ...
సాధ్యములుగాని వాస్తవములుగా...
ఈ తత్వము పైన సంఘము నేడు ...
...నిర్మాణము కావలెను. ఈ సూత్రములు
వేదకాలపు భారత సంఘము... ప్రవర్తిల్లి
నట్లు కనబడుచున్నవి. నేడు రష్యాలో
కూడ నిట్టి యత్నము జరుగుచున్నది. కాని
ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన విరహితముగుటవల్ల దా
నియందు పూర్ణ సత్యవికాసమున కవకా
శములేదు. ... మన ఉద్యమముయొక్క
...

మహాత్ముని సందర్శించుటకు బెజవాడ సుందరరామరెడ్డిగారు బుచ్చిరెడ్డిపాళెం నుండి యీ నెల 30 వ తేదీన బయలు దేరినారు. 31 వ తేది బ్రోచ్‌లో గాంధిగారిని కలుసుకొని, రెండుమూడు దినములు వారితో కూడ ప్రయాణము చేయుదురని తెలియుచున్నది.

నెల్లూరు మండల వార్తలు.

—o—

కె. యస్. కేసరిగారి ధర్మం.

—

నెల్లూరులో యుండే శ్రీకస్తూరీదేవి విద్యాలయ కె. యస్. కేసరిగారు తన అభిమాన పుత్రిక వివాహసందర్భమున షుమారు రు 2,0 లు ...లకేమో స్కూలునకు ఉచితముగా యిచ్చుటకు వాగ్దానము చేసిరి.

::

నెల్లూరుజిల్లా యితర జిల్లాలకు తీసిపోకూడదని సత్యాగ్రహ వాలంటీయర్లను తయారు చేయుచున్నారు.

:: :: ::

వాలంటీర్ల సమావేశము 22 తేది జరిగినది. విషయం రహస్యంగా వుంచినారు.

:: :: ::

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం, దొల్లుమపాళెం వగైరా గ్రామాదుల నుండి జాస్తిమంది వాలంటీర్లు వస్తారని వదంతిగా నున్నది.

◆ ◆ ◆

బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారి అధ్యక్షత క్రింద యువజన మహాసభ పల్లిపాడు సత్యాగ్రహాశ్రమంలో ఏప్రిలు 2 తేది జరుగునని తెలియుచున్నది.

◆ ◆ ◆

ఈ జిల్లా సత్యాగ్రహ వాలంటీరు లందరు ఏప్రిలు 1 తేది సాయంత్రానికి పల్లిపాడు ఆశ్రమం చేరేటట్టు తెలియుచున్నది.

◆ ◆

నెల్లూరు ఖద్దరు శాలలో గత వారములో రు 2200 ల ఖద్దరు విక్రయమైనదట.

◆ ◆ ◆

నెల్లూరు లిబరల్ బ్యాంకివారి తరఫున నడుపబడుచున్న ఆంధ్రమాత పత్రిక ప్రస్తుతము ప్రచురణ ఆపివేయబడినది.

◆ ◆ ◆

నెల్లూరులో యుండే కృష్ణసినిమాను రెంగురావుగారు కంట్రాక్టు తీసుకున్నారట ఇక మీద వారే నడిపెదరట.

◆ ◆ ◆

'నూరేకారము' అనే పెద్దమ్మ చెంచులకు జమీందారీ యిలాకా పొదిలి గ్రామంలో ప్రవేశంగా తయారై యితర ప్రదేశాలకు రేగుచుండు చున్నది.

◆ ◆ ◆

-వార్తలు.

—o—

నెల్లూరు, గుంటూరు జిల్లాల అసెంబ్లీ

జమీందారి రైతు

1930 మార్చినెల తే 23 ది

ఆదివారము.

ద్వంద జీవితములు

పట్టివిల్లని ప్రచండమునందరికటము పెద్దాం దిగ్రమిలోషు పరిజను మనదేశమున అట్టి స్వాతంత్ర్య సంపాదన కొఱకుఱ్ఱువరియున్న ముల కష్ట తగులుచున్నారు. తమరాజులరక్షణముచేతనలక్షితమై యున్న దేశభక్తితత్పరులగు అవిరామఘుంరీలు రాజాజ్ఞైవ స్వరూపుడనియబ్బి తమ సర్వస్వమును, కడకు తమకన్న బిడ్డలసహితము వారికొఱకై అర్పించుటకు వెనుదీయని హిందూదేశస్థులకు రాజభక్తి పాఠము నేర్పుచున్నారు. నిరంకుశులగు ఏకో పాదేశపు రాజులకు భయపడినవారికి ఆశ్రయమిచ్చి స్వాతంత్ర్యోద్యమములకు దోహదమొసగుటలో ప్రసిద్ధిజెందిన యింగ్లాండు దేశము స్వదేశ సంస్థానముల యందలి నిరంకుశత్వమును విమర్శింప బూనుకొనలేదు.

ఈ సంస్థానాధీశుల చరిత్రము విచిత్రములు. పత్రికలయందును, ఇంగ్లాండు దేశమునందును ఎక్కువ విద్యావంతులనియు ఉదారస్వభావులనియు పొగడ్తలనందుచుం[illegible] పన్నుల భరింపరానంత ద[illegible] రియుం

వారు ప్రాముఖ్యముగు దొట్లయందలి వివ[illegible] సంస్థలకు రాజపోషకులు. పండిన పైరుపం[illegible] టదియు గమనించక నిర్బంధముకో శిస్తు వసూలుచేయు జమీందారులు తమరయ[illegible] తులకు నీటిపారుదల వసతులగల్పింప ద[illegible] పెట్టరు. చెరువులు, మరమ్మతుల జోలి[illegible] పోరు. కాని గిండీ మైదానములో గుఱ్ఱ[illegible] పందెములు జరుగుచోట భూమి పెద[illegible] తగ్గుల కనుకట్టముతో సవరించుట క[illegible] మొత్తమును సహాయము చేయుటకు సంక[illegible] చింపరు.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము ప్రజాశ[illegible] క్తము నకై పాటుబడుటకు కట్టుదించబడినది నిమ్నజాత్యుద్ధరణమునకై కృషిచేయవల[illegible] నది. కాని దానిప్రతినిధులు బలవంతులగు భూస్వాములు: జమీందారులు: ప్రభుల కాలిక్రిందనే త్రొక్కబడుచున్నారు. జమీందార [illegible]

సైతాను — సారాయి

(టాల్ స్టాయ్.)

—:o:—

ఒకనాటి ప్రొద్దుటే ఒక కాపు పొలం దున్నుకోడానికి పోతూ పద్దిలోనికి ఒక రొట్టెముక్క కూడా తీసుకొని వెళ్లాడు. నాగలి సిద్ధంచేసుకుని రొట్టెముక్కను తనకోటులో చుట్టి ఒక పొదలో దాచి దున్నడం ప్రారంభించాడు. కొంతసేపైన తరువాత గుఱ్ఱం అలిసిపోయి తనకూ ఆకలి వేయగానే నాగలి [..]ను మేతకు విడిచి తానూ రొట్టె తినుదామని [..]దానికి వెళ్లాడు.

[..]గాని రొట్టె లేదు! తిరగవేసి [..] దులిపేసు కాని రొట్టె పోయి[..] అనికి ఏమి లోభం లేదు.

కాపు పొలందున్నుతూ వున్నప్పుడు ఒక [..] ఆ రొట్టెను దొంగిలించాడు. అతను పొద [..] దాక్కుని చూస్తున్నాడు కాపు రొట్టెపై సైతాను పేరు ఎత్తుతాడేమో అని.

రొట్టె లేకపోయినందుకు కాపు చాలా విచారించాడు కాని ఏంచేస్తానులే ఈ ఆకలితో ప్రాణం పోదు. ఇంతకూ ఆ దొంగిలించినవాడు ఆకలితో తింటున్నాడో పోనీ వాడికైనా మేలు చేయనీ! అని

మంచి దగ్గరకువెళ్లి నీళ్లు కడుపునిండా తాగి కొంచెం అలసట తీర్చుకున్నాడు. తరువాత మళ్లీ నాగలికి కట్టి దున్నడం ప్రారంభించాడు.

కాపు పాపం మాటలు అననందుకు మరుగుజ్జు చాలా పరాభవపడి, జరిగినసంగతి అంతా తన యజమాని సైతానుతో చెప్పడానికి వెళ్లాడు.

సైతాను దగ్గరకువచ్చి, కాపువాని రొట్టె తాను దొంగిలించిన సంగతి, అప్పుడు కాపు తిట్టుకోకుండా "అది వానికైనా మేలుచేయనీ" అన్నాడని చెప్పాడు.

సైతాను చాలా కోపంతో అన్నాడు, మనిషి నీకన్నా మెలకువతో ప్రవర్తించాడు. అంటే అది నీలోపమే.— నీవని నీవు ఏమిచెయ్యాలో తెలియడంలేదు! ఈ కాపులు వాళ్లతోపాటు వాళ్లభార్యలు ఈవిధంగా ప్రవర్తిస్తుంటే మనపని అయినట్టే. ఈ సంగతి ఈవిధంగా వదలటానికి వీలులేదు! తక్షణం అనుకువెళ్లి పరిస్థితులు సరిచెయ్యి. మూడు సంవత్సరములలో ఆ కాపువాడిని బోల్తా వేయించకపోతే నిన్ను పవిత్రజలంలో బుడుక్కుమని పిస్తా! మునకలు వేయిస్తా!

మరుగుజ్జు భయపడ్డాడు నెమ్మదిగా భూమికి [..]రికాడు ఏలాగునరా తప్పుదిద్దుకోవడం అని [..]లా ఆలోచించి ఆలోచించి. చివరకు ఒక పన్నాగం పన్నాడు.

తాను ఒక కూలివాడుగా మారి ఆ పేదకాపు దగ్గర పాలికి కుదిరాడు. మొదటిసంవత్సరం రొంపిలోగింజలు చల్లమని సలహాయిచ్చాడు ఆ పేదకాపుకి. ఈ సంవత్సరమంత రొంపిలో [..]ాడు

కాపు ఆ సంవత్సరం రొంపిలోనే [..] ఇతరకాపుల పైరులన్నీ ఎండిపోయినవి. కాని ఈ పేదకాపు పైరు బాగా పొట్టపోసుకుని ఏపుగా దిబ్బగా పండింది. ఆ సంవత్సరం గ్రాసానికి సరిపోను, ఇంకా చాలామిగిలింది.

తరువాత సంవత్సరం కొండమీద చల్లమని సలహాయిచ్చాడు మరుగుజ్జు ఆ యెండాకాలం వానలు కురిసి, అందరి పైరులూ నేలబడి కుళ్లిపోయినవి కాని కొండమీద కాపుపంట అద్భుతంగా వున్నది పూర్వంకన్నా యెక్కువధాన్యం మిగిలిపోయింది. అందుచేత ధాన్యంతా ఏంచెయ్యాలో తెలిసింది కాదు అతనికి.

ఆ ధాన్యంలోనుంచి సారా తయ్యారు చెయ్యడంయేలాగో నేర్పాడు మరుగుజ్జు కాపునకి. కాపు మంచి ఘాటుసారా చేసి త్రాగడం ప్రారంభించాడు తనస్నేహితులకు కూడా [పో]య్యడం మొదలుపెట్టాడు.

మరుగుజ్జు తన యజమాని సయితాను దగ్గర కువెళ్లి తాను క్రిందటిసారి తప్పిపోయినందుకు, ఇప్పుడు సర్దుకున్నానని చెప్పాడు. సయితాను తాను స్వయంగావచ్చి చూస్తానన్నాడు.

కాపువాని యింటికి వొచ్చేసు, చూశాడు కాపుభాగ్యవంతులైన తన యిరుగుపొరుగు వారిని ఆహ్వానించి వాళ్లందరికీ ఈ సారాలో విందు చేస్తుండగా అతని భార్య అతిథులకు ఇస్తూవుంది సారా. ఆ ఈయడంలో బల్లతగిలి ఒక గ్లాసు పారబోసింది.

కాపు కోపంతో భార్యని తిడుతూ తానే సారాయియ్యడం మొదలుపెట్టాడు. అప్పుడే ఒక పేదవాడు పొలంనుంచి తిరిగివస్తూ పిలవకపోయినా లోపలకువచ్చాడు అందరికి నమస్కరించి కూర్చున్నాడు. వాళ్లు తాగుతూవున్నట్టు చూశాడు ఆరోజుపనితో చాలా అలసటపడి వుండటంవల్ల తానూ ఒక చుక్క కావలనని ఆశించాడు. ఆలా కూర్చున్నాడు కూర్చున్నాడు నోరు వూరుతూవుంది కాని ఆభాగ్యవతి ఏమి సత్కరించలేదు. పైగా మాటలన్నాడు, ప్రతివాడికీ ఇచ్చి సారా తెచ్చిపోయలేను అని.

ఇది సయితానుకు చాలా సంతోషముగా వుంది. మరుగుజ్జు ఆనందంతో కొంచంఆగు ఇంకా గమ్మత్తుజరుగుతుంది"! అన్నాడు.

ఆ ధనవంతులయిన యిరుగు పొరుగు కాపులందరూ తాగుతున్నారు. కాపూ తాగుతున్నాడు వాళ్ళు ఒకళ్ళతో ఒకరు తియ్యటిమాటలు నోరుతారడం మొదలుపెట్టారు.

సయితాను విని విని మరుగుజ్జును పొగడేడు.

అయితే తాగుడు వీళ్లని ఇంత నక్కలమాదిరిగా మార్చగలిగితే వీళ్లంతా త్వరలోనే మనచేతుల్లో పడిపోతారు అన్నాడు.

ఆగు ఇంకోదఫా చూడు— వాళ్లు ఇంకో గ్లాసు వేయనీ. ఇప్పుడు నక్కల్లా తోకలాడిస్తూ వొకళ్లని వొకళ్ళు దగాచేయడానికి చూస్తూన్నారు. ఇంకొం[..] [..]వ్వో[..]

కాపులు ఒక్కొక్కళ్లు ఇంకో గ్లాసు వేశారు వాళ్ళమాటలు మరింతమోటుగా వెర్రిగామారినవి. పొగడడంలోను తిట్లూ దూషణలూ ఆరంభించారు. త్వరలో కొట్లాడుకోవడం మొదలుపెట్టేరు. ఒకరినొకరు ముక్కులమీద గుద్దుకున్నారు. కాపుకూడ కయ్యంలోకి దిగాడు బాగా దెబ్బలుతిన్నాడు.

సయితాను చూసిచూసి చాలా సంతోషించాడు.

ఇది మహాఅద్భుతంగావుంది అన్నాడు.

మరుగుజ్జుఅన్నాడు" ఇంకొంచెంఆగు ఇరగ దలపనీ గొప్పంతా యింకావుంది. వాళ్ళు మూడోగ్లాసు తాగి ఖాళీచేసేదాకావుండు ఇప్పుడు తోడేళ్లలా పడుతున్నారు, కాని మూడోగ్లాసు కానీ పందుల్లాపడి దొర్లుతారు అని.

కాపులు మూడోగ్లాసుతాగగానే పూర్తిగా జంతువుల్లా అయిపోయారు. గొణగడం రేకలు వేయడం ప్రారంభించారు ; ఎందుకో తెలుసికోకుండాను, ఒకరిని ఒకరు వినకుండాను.

అప్పుడు అందరూ విడిపోయారు కొందరు ఒంటరిగాను, కొందరు యిద్దరేసి, కొందరు ముగ్గురుగాచొప్పున అందరూ తూలుతూ వీధిలోపడ్డారు అతిథుల్ని సాగనంపడానికి వెళ్లి, కాపు ఒకగోతిలో బోర్లా పడి[..] [ఒళ్ళ]ంతా గలీజుఅయిపోయి [..]పందిలా గుర్రుకొట్టుతూ [..] తెలియకుండా వున్నాడు.

సైతానుకు ఇంకా [సం]తోషం వేసింది.

రాగుండి, నీవు [..]మైన తాగుడు కనిపెట్టావు రొట్టెలో చేసినపొరపాటు బాగా సర్దుకున్నావు. ఈసారా యేలాచెయ్యడం నాకుచెప్పు. దానిలో నక్కలరక్తం వేశావు. అందుచేతనే ముందు వాళ్ళు నక్కల్లా జిత్తులు ప్రారంభించారు; తరువాత బహుశా తోడేళ్లరక్తము కలిపేవు, అందుచేతనే వాళ్ళు తోడేళ్లలా భయంకరంగా అయిపోయారు చివర పందులరక్తం పోశావు. వాళ్లూ పందుల్లా పొర్లేరు, అన్నాడు సయితాను.

'కాదు' అన్నాడు మరుగుజ్జు 'నేను చేసిన పద్ధతి అదికాదు. ముందుకాపుకి కావలసినదానికన్నా ఎక్కువధాన్యం వొచ్చేటట్టుచేశాను. మనిషిలో అన్ని జంతువుల రక్తంవుంది. కాని కావలసిన అంతమాత్రమే ధాన్యంవున్నంతసేపూ అది హద్దులుదాటదు. ఆవిధంగా వున్నప్పుడు రొట్టెపోయినా విచారించలేదు. కాని ధాన్యంవిస్తారం మిగలడం ఆరంభించేటప్పటికి దానివల్ల యెక్కువ అనుభవించాలని ఆశించాడు. నేను అనుభవించే దారిచూపించాను— అది, తాగడం! అప్పుడు భగవంతుడు ఇచ్చిన మంచివరాలు తాగుడు పదార్థాలుగా తనఅనుభవంకోసం మార్చడం ప్రారంభించగానే తనలోవున్న నక్కల, తోడేళ్ల-పందులరక్తం పొంగింది. ఈలాగువదలకుండా తాగుతూవుంటే ఇక యెప్పుడు జంతువులాగేవుంటాడు.

సయితాను మరుగుజ్జును చాలాపొగిడి ఇదివరకు చేసినతప్పు క్షమించి చాలా పెద్దఉద్యోగం యిచ్చాడు.

—:(c):—

గాంధి మహాత్ముని స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము.

—:o:—

[illegible]

తే.	వారము.	జిల్లా.	గ్రామాలు.
12	[illegible]	అహమదాబాదు	[illegible]
[illegible]	[illegible]	,,	[illegible]
[illegible]	[illegible]	,,	[illegible]
14	శుక్ర	,,	[illegible]
15	శని	,,	[illegible]
16	ఆది	,,	[illegible]
17	సోమ	,,	[illegible]
18	మంగళ	,,	[illegible]
19	బుధ	,,	[illegible]
20	గురు	,,	[illegible]
21	శుక్ర	,,	[illegible]
[illegible]	[illegible]	,,	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

అహమదాబాదు నుండి [illegible] 12 దినము [illegible], ఇప్పటికి 21 గ్రామములు దాటెను. ఇప్పటికి మహాత్ముడు 80 మైళ్ళు నడిచెను.

:: :: ::

19 [illegible] 12 [illegible] కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు జవహరలాల్ నెహ్రూగారు [illegible] మహాత్ముని [illegible]

:: :: ::

మహాత్ముని [illegible] 79 [illegible] 12 [illegible]

:: :: ::

[illegible] 150 [illegible]

[illegible]

ప్రశ్న:— ఇది జాతీయ పాఠశాలయా?

ఉత్తరము:— కాదు ప్రభుత్వ పాఠశాల.

ప్ర:— [illegible]

ఉ:— [illegible] ప్రభుత్వ పాఠశాలయే.

ప్ర:— [illegible]

ఉ:— [illegible]

:: :: ::

గాంధిమహాత్ముడు [illegible]

:: :: ::

[illegible] 1000 [illegible]

:: :: ::

గాంధిమహాత్ముడు 19 తేది [illegible] 105 [illegible]

[illegible]

:: :: ::

గాంధిమహాత్ముడు [illegible]

[illegible]

♦ ♦ ♦

[illegible]

♦ ♦ ♦

[illegible] 19 [illegible]

♦ ♦ ♦

[illegible]

♦ ♦ ♦

బొంబాయి నుండి 75 [illegible]